

Proč je latina stále živá

aneb

Jak je důležité znáti latinu

Pavla Taněvová ve spolupráci s doc. Lucií Pultrovou

Jako studentka latinské filologie se často setkávám se dvěma typy otázek: za prvé, zda je latina těžká, a za druhé, „k čemu je dobrá“. Mohlo by se zdát, že v současném světě, v němž vládne angličtina jako *lingua franca*, nemá už tento mrtvý jazyk své místo. Nesmíme však zapomínat, že je to právě latina, kterou angličtina v této pozici nahradila (z hlediska dějin k tomu došlo poměrně nedávno, v průběhu 19. století). Ač za dob komunistického režimu tento jazyk vzdělavců z českých škol prakticky vymizel, oslavil po sametové revoluci do jisté míry „comeback“. Proč je dobré latinu na školách učit a co může dát „modernímu člověku“: to jsou dvě hlavní otázky, na něž bych v tomto článku ráda podala odpověď.

Na první pohled by se mohlo zdát, že se nás dnes latina jako jazyk už vůbec netýká, že je doménou pouze několika nadšenců, kteří se jí rozhodli zasvětit svá vědecká či učitelská povolání. Nemůže existovat větší mýlky. Nepřímo se s latinou setkal nejen každý, kdo ovládá nějaký z románských jazyků (jež se z latiny vyvinuly), ale také každý, kdo ovládá angličtinu (prakticky již od základní úrovně). Čím dále jsem se ve své znalosti angličtiny posouvala, tím častěji jsem narážela na slova, která by pro mne byla bez znalosti latiny na první pohled těžko uchopitelná a ještě hůře srozumitelná, a to už vůbec nemluvím o výslovnosti. Největší frekvenci těchto slov jsem zaznamenala v oblasti akademické angličtiny, s níž jsem se v rámci svého studia anglistiky začala setkávat každý den. A přesně tehdy jsem začala více než kdy jindy doceňovat své znalosti latiny. Neboť co se člověk v latině naučí, v angličtině jako když najde. *Annual, capital, a delegate, to ameliorate...* to je jen pár slovíček, která jsem si pro demonstraci namátkou vybrala z prvního krátkého odstavce oficiální pozvánky na mezinárodní studentskou konferenci PORGMUN a která všechna mají svůj původ v latině. Je tedy zřejmé, že latina zanechala hluboký otisk prakticky ve všech evropských jazycích – jak vidno i v těch, jež nepatří do její nejužší jazykové rodiny (latina je románský jazyk a angličtina jazyk germánský).

Avšak znalost latinského lexika má i další uplatnění. Kdo by neznal ona „okřídlená spojení“ jako „*alea iacta est*“, „*veni, vidi, vici*“, „*omnia vincit amor*“ a

